

Een schaduwrijke omgeving met natuurlijke ondergronden en speelaanleidingen – goed tegen hittestress en goed voor de ontwikkeling van het kind.

Speelplekken in de stad: cruciaal voor kind en klimaat

Buitenspelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen

Feit 1: kinderen spelen steeds minder vaak buiten. Feit 2: steden hebben steeds meer last van klimaatproblemen. De oplossing? Klimaatbestendige speelplekken aanleggen, waar gezond opgroeien en klimaatadaptatie hand in hand gaan.

Auteur: Marion de Graaff

Buitenspelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen, want het verbetert hun fysieke, motorische en cognitieve vaardigheden. Onderzoek wijst uit dat spelen in de buitenlucht bovendien de gezonde ontwikkeling van het kinderoog bevordert. Daglicht stimuleert de aanmaak van dopamine in het oog en dat voorkomt of vertraagt bijziendheid.

Openbare speelplekken zijn verder waardevol omdat kinderen er leeftijdgenoten kunnen ontmoeten. Ook ouders treffen elkaar rond een speelplek en dat heeft weer een positieve impact op de sociale cohesie van een wijk. Buitenspelen is gezond, zeker als dat in een groene omgeving is. 'Het is wetenschappelijk bewezen dat groene speelplekken de creativiteit en verbeeldingskracht stimuleren', zegt Harmke Kingma, verkoopadviseur bij BOERplay. BOERplay is specialist in het ontwerpen en inrichten van uitdagende en toegankelijke speel- en beweegruimtes. 'Kinderen leren spelenderwijs door te ontdekken in de natuur.'

Slim waterbeheer

De klimaatverandering stelt steden steeds vaker voor problemen. Een daarvan is overlast door hevige regenval, waardoor straten en pleinen onder water komen te staan. Regenwater kan nauwelijks wegzakken in de verharde oppervlakken van de stad. Een speelplek kan een cruciale rol spelen bij het opvangen en

vasthouden van regenwater. Kingma legt uit: 'Dit vermindert de druk op het rioolstelsel en verkleint de kans op wateroverlast. Bovendien helpt deze vorm van waterbeheer bij het voorkomen van uitdroging van de bodem tijdens drogere periodes, waardoor de wijk ook in de zomer groener en gezonder blijft.'

Slim waterbeheer maakt speelplekken toekomstbestendig. Regenwater wordt opgevangen in grasstroken en wadi's. Dat voorkomt wateroverlast en houdt de grond lekker vochtig, zelfs in droge periodes.

Hittestress beperken

Ook hittestress is een steeds groter probleem, vooral in stedelijk gebied. De zomers in Nederland worden steeds warmer. Waar we vroeger slechts een paar warme zomerdagen hadden, kampen we nu vaker met hittegolven, die bovendien langer aanhouden. Beton en steen houden warmte vast en bieden weinig verkoeling. Kingma: 'Ook hier is groen de oplos-

Verkoeling door middel van zand en water stimuleert de creativiteit en verbeeldingskracht van kinderen.

sing. Bomen en struiken bieden natuurlijke schaduw en verlagen de temperatuur door verdamping. Groene speelplekken voelen daardoor een stuk koeler aan dan betegelde pleinen of asfaltveldjes. Gras en beplanting helpen de temperatuur te reguleren, waardoor de hele wijk profiteert van een aangename en gezonder leefklimaat. Bovendien zijn bomen en planten goed voor de biodiversiteit en dragen ze bij aan het zuiveren van de lucht door CO₂ en fijnstof op te nemen.'

Klimaatadaptief ontwerp

'In het ontwerp van een speelplek kun je heel goed natuur, waterbeheer en verkoeling combineren', stelt Kingma. 'Een speelplek met groen, water en schaduw is perfect om het veranderende klimaat het hoofd te bieden. Door bomen, stroken gras en struiken aan ons ontwerp toe te voegen, brengen we meer groen in de stad en verbeteren we de leefbaarheid van een wijk. En door grasvelden, wadi's en waterdoorlatende ondergronden te integreren in onze ontwerpen, wordt het regenwater op natuurlijke wijze opgenomen en afgevoerd. Voeg je ook nog een watertafel toe waar kinderen actief met water en zand kunnen spelen, dan biedt dat verkoeling en eindeloos speelplezier. Kinderen hebben daar de vrijheid om zelf te ontdekken en te creëren. Het stimuleert hun verbeeldingskracht en probleemoplossend vermogen.'

Op een hete dag kan een goed ontworpen speelplek de temperatuur flink verlagen. Bomen bieden natuurlijke schaduw, terwijl gras en planten de omgeving afkoelen, in tegenstelling tot tegels of asfalt. Bomen met een brede kroon, zoals linde en plataan, geven veel schaduw, zonder dat ze veel onderhoud nodig hebben. Inheemse bomen, zoals wilgen en fruitbomen, trekken insecten, vogels en andere dieren aan. Dat is goed voor de biodiversiteit en brengt de natuur dichtbij, zodat kinderen spelenderwijs leren over hun omgeving.

Ook door de keuze voor natuurlijke materialen en strategisch geplaatste schaduwplekken dragen speelplekken bij aan het bestrijden van de hitteproblematiek in stedelijke gebieden. Kingma: 'Houtsnippers of gras onder speeltoestellen maken het spelen veel aangener. En speeltoestellen van hout worden veel minder heet dan metalen varianten; ook dat is fijner.'

Kansen zien en stappen zetten

Een groenblauwe speelplaats heeft dus een positieve invloed op de ontwikkeling van kinderen en meerdere voordelen voor de omgeving. 'Iedere speelplek kan klimaatbestendig worden gemaakt, als het niet in één keer is, dan toch zeker stapsgewijs', zegt Sander Maassen, adviseur voor gemeentes bij BOERplay. 'Gemeentes, recreatiegebieden en scholen kunnen kleine maatregelen treffen

Sander Maassen

Harmke Kingma

om te verduurzamen en hittestress te voorkomen: schaduwdoeken ophangen, bomen planten en verharde ondergronden vervangen door natuurlijke materialen. Die maatregelen zijn stuk voor stuk effectief en kunnen prima in fases uitgevoerd worden. En het mooie is dat veel gemeentes subsidies beschikbaar hebben voor groenblauwe speelplekken en klimaatadaptieve maatregelen. De aanleg van zo'n speelplaats is een investering in kind én klimaat; gezond opgroeien en klimaatadaptatie gaan er hand in hand.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!